



## Inflaatio ja kotitaloudet

# Yksityisellä kulutuksella on suuri kasvupotentiaali

- » Kotitalouksien säästöt kasvoivat voimakkaasti
- » Palveluiden ja puolikestävien tavaroiden kysynnässä odotettavissa kasvupyrähdys
- » Kuluttajahintojen nousu voimistuu

### LISÄTIETOJA

Vanhempi tutkija Julia Niemeläinen  
040 940 2697  
julia.niemelainen@labour.fi  
[www.labour.fi](http://www.labour.fi)

Yksityinen kulutus väheni poikkeuksellisen koronavuoden seurauksena syyskuussa 2020 ennustamaamme voimakkaammin epidemiatilanteen huonontuessa syksyn ja talven aikana. Kulutus suuntautui tavanomaisesta poikkeaviin hyödykkeisiin: palveluiden ja puolikestävien tavaroiden, kuten vaatteiden ja jalkineiden, hankinnat vähenivät ja kysyntä kohdistui entistä voimakkaammin lyhytkestoisiin tavaroihin, kuten elintarvikkeisiin, ja kestokulutushyödykkeisiin. Samanaikaisesti kotitalouksien velkaantumisasaste jatkoi kasvuaan, ja lainoja nostettiin ennätysellistä tahtia. Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot kuitenkin kasvoivat, ja kulutuksen pudotessa voimakkaasti kotitalouksien säästämisaste kasvoi korkeammalle kuin kertaaan 2000-luvun aikana.

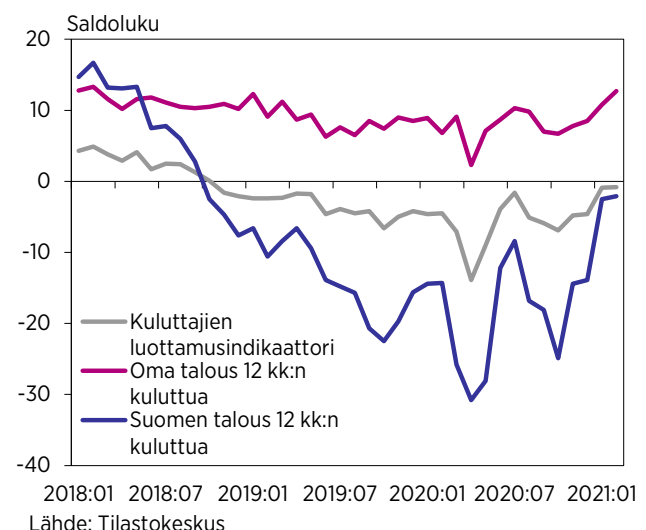
### YKSITYINEN KULUTUS KASVAA RAJOITUSTEN POISTUESSA

Kotitalouksien säästö vuonna 2020 oli ennätysellisen korkea, ja luottamus talouteen on uusimpien mittausten mukaan hyvä. Helmikuussa kotitalouksien luottamus oman talouden tilanteeseen 12 kk kuluttua nousi korkeimmalle tasolle sitten pandemian alun. Yksityisen kulutuksen kasvupotentiaali on siis suuri.

Ennakoitua huonompi tautitilanne kuitenkin jarruttaa yksityisen kulutuksen toipumista. Vuoden alkupuolella yksityinen kulutus kohdistuu edelleen kestokulutushyödykkeisiin ja päivittäistavaroihin, ja säästämisaste pysyy korkealla. Rajoitusten poistuessa erityisesti palveluiden ja puolikestävien kulutushyödykkeiden kulutus kasvaa voimakkaasti. Yksityisessä kulutuksessa nähdään

lella yksityinen kulutus kohdistuu edelleen kestokulutushyödykkeisiin ja päivittäistavaroihin, ja säästämisaste pysyy korkealla. Rajoitusten poistuessa erityisesti palveluiden ja puolikestävien kulutushyödykkeiden kulutus kasvaa voimakkaasti. Yksityisessä kulutuksessa nähdään

### KULUTTAJIEN LUOTTAMUS 2018:01–2021:02





kasvupiikki, joka ajoittuu kuluvan vuoden jälkimmäiselle puoliskolle ja ensi vuoden alkuun.

Pandemiatilanteen kehitys kuitenkin vaikuttaa yksityisen kulutuksen kasvuun. Kulutustapojen muutoksella voi myös olla pitkäaikaisia vaikutuksia sekä yksityisen kulutuksen määrään että laatuun. Myös kasvanut velkaantuminen voi hidastaa yksityisen kulutuksen kasvua pidemmällä aikavälillä.

Vuoteen 2023 mennessä patoutunut kysyntä on purkautunut ja yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu. Käytettävissä olevien tulojen kasvu kuitenkin tukee yksityisen kulutuksen kasvua tulevina vuosina. Säästämisaste laskee patoutuneen kulutuksen purkautuessa, mutta se säilyy kuitenkin melko korkeana vielä kuluvan vuoden aikana johtuen epidemiatilanteen kehittämiseen liittyvästä epävarmuudesta. Tulevina vuosina säästämisaste on matalampi, mutta se säilyy kuitenkin positiivisena vuoteen 2023 saakka.

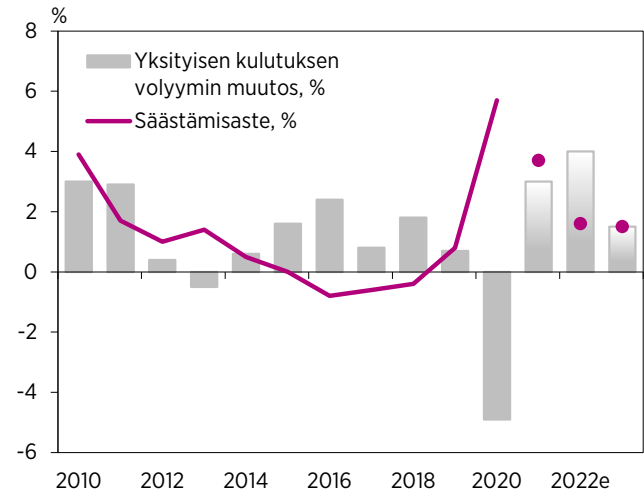
Ennustemme mukaisesti yksityinen kulutus kasvaa 3,0 prosenttia vuonna 2021, 4,0 prosenttia vuonna 2022 ja 1,5 prosenttia vuonna 2023. Säästämisasteen ennustamme laskevan 3,4 prosenttiin vuonna 2021, ja edelleen 1,6 prosenttiin vuonna 2022 ja 1,5 prosenttiin vuonna 2023.

## KULUTTAJAHINTOJEN NOUSU KIIHTYY TALOUDEN ELPYMISEN MYÖTÄ

**K**uluttajahintojen nousu hidastui vuoden 2020 aikana johtuen mm. koronapandemian aiheuttamasta kulutuskysynnän hiipumisesta ja energian hinnan voimakkaasta laskusta. Ennustamme inflaation kiihtyvän kuluvan vuoden aikana. Kuluttajahintoja nostavat pandemian väistymisestä seuraava yksityisen kulutuksen kasvu ja sen aiheuttamat nousupaineet palveluiden ja puolikestävien tavaroiden hintoihin. Lisäksi kuluttajahintaindeksiä kohottavat asumiseen liittyvien kustannusten nousu sekä liikenteen liittyvien kustannusten kasvu. Polttoaineen hintaan vaikuttaa positiivisesti öljyn hinnan nousu. Liikennepalveluiden, kuten lentojen hinnoissa on nousupaineita liikkumisen lisääntyessä.

Ennustemme mukaan patoutunutta kulutuskysyntää kohdistuu myös seuraavaan vuoteen aiheuttaen inflaatiopaineita vuodelle 2022. Vuoteen 2023 mennessä inflaatiopaineet hellittävät, ja kuluttajahintojen nousu hidastuu pandemiaa edeltävälle tasolle. Kuluttajahintainflaatio on vuonna 2021 1,3 prosenttia, vuonna 2022 1,2 prosenttia ja vuonna 2023 1,1 prosenttia. ■

## YKSITYISET KULUTUSMENOT JA SÄÄSTÄMISASTE 2010–2023



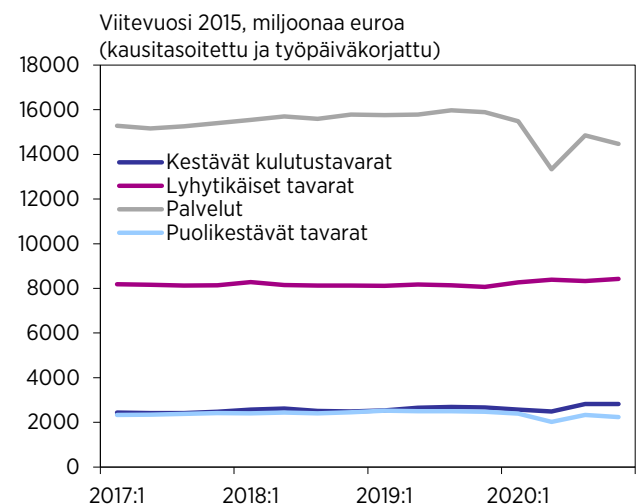
Lähde: Tilastokeskus, Palkansaajien tutkimuslaitos

## KULUTTAJAHINTOJEN MUUTOKSET 2010–2023



Lähde: Tilastokeskus, Palkansaajien tutkimuslaitos

## KOTITALOUKSIEN KULUTUSMENOT 2008:1–2020:4



Lähde: Tilastokeskus